

מפרש לה.

השפחה מכל העריות.

כל העריות. אם היה אחד מהם שוגג ואחד מזיד — השוגג בהטאת והמזיד בהכרת.

ומתריצין: אמר רב יהודה: הכי קאמר: כל העריות, אחד גדול ואחד קטן — הקטן פטור והגדול חייב. והכא בשפחה, אם היא היתה קטנה, הגדול נמי פטור מקרבן!

ואילו בשפחה אם היא שוגגת והוא מזיד שניהם פטורים, כדילפינן לעיל, שבזמן שאין האשה לוקה אין האיש מביא קרבן. [אבל אם הוא שוגג והיא מזידה שניהם חייבים, הוא בקרבן והיא במלקות].

מאי טעמא? דהא מקשיין אהרדי(37). כדאמרן לעיל שבזמן שאין האשה לוקה כגון שהיא קטנה אין האיש מביא קרבן(38).

גמרא:

וכן הא דקתני במתניתין: כל העריות, אחד ניעור ואחד ישן, ישן פטור. קשיא לן: וכי כאן בשפחה הישן חייב?!

ומקשינן על הבבא ראשונה: וכי הכא, בשפחה, יהא הקטן חייב?! ובמה שונה דין

ומתריצין: אמר רב יהודה אמר רב: הכי

מדברים אלא ביחוד בעלמא, אם כן אפשר להעמיד גם כן בעבד כנעני. ומדברי רש"י נראה, שזה שהותרה שפחה כנענית לעבד עברי, אין זה אלא היתר בקושי. ולכן הקשו בגמרא, שנעמיד הכתוב במיוחדת לעבד כנעני, שאצלו היא בהיתר גמור, ועיי"ש.

כמו האשה, מכח זה אנו יודעים גם כן, שכאשר היא חייבת במלקות, הוא חייב גם כן באשם. והלחם משנה [שגגות] כתב, שהרמב"ם מפרש מה שנדרש בתורת כהנים מ"איש", לרבות קטן בן ט', שהכונה היא לרבותו לחיוב קרבן. והוסיף הרדב"ז [ו אלפיים צד] לבאר, שאמנם הקטן אינו בר עונשין כלל, מכל מקום, מאחר שהוא מצווה ומוזהר בדיני התורה, משום כך שייך לחייבו להביא קרבן לכפרה.

37. כתבו התוס', דלשון זה הוא לאו דוקא, שאמנם האיש הוקש לאשה, אבל האשה לא הוקשה לאיש, שהרי בתורת כהנים למדנו, שקטן בן ט' הבא על השפחה, הרי היא חייבת מלקות, הרי לנו, שאף על פי שאין האיש מביא קרבן, שקטן הוא, מכל מקום היא חייבת. והיה פשוט לרבותינו בעלי התוס', שקטן אינו מביא אשם שפחה חרופה. וכן נקט גם כן הראב"ד [שגגות ט ג].

והראב"ד [איסור"ב] שם נוקט שכאשר הוא קטן, האשה גם כן פטורה, שהוקשו שניהם זה לזה. וכתב המנחת חינוך [קכט], שיש נפקא מינה נוספת ממחלוקת הרמב"ם והראב"ד, בדין חרש ושוטה הבא על השפחה, שבזה מודה הרמב"ם שאינו חייב אשם, ומכל מקום האשה תהיה חייבת, שהרי היא לא הוקשה אליו, ולהראב"ד [איסור"ב] היא גם כן פטורה.

אבל הרמב"ם [שגגות שם] חידש, שהקטן חייב באשם זה, ומביאו לכשיגדל. ומבאר המגיד משנה [איסור"ב ג יז], שסברת הרמב"ם היא, שהאיש הוקש לאשה, ולא האשה לאיש, וכדברי התוס' הנ"ל. ומאחר ולמדנו שהאיש דינו

38. הקשה הגרע"ק איגר [בגליון הרמב"ם איסור"ב ג טו], הרי לרבי עקיבא הכתוב מדבר במאורסת על ידי קדושין לעבד עברי, ואם כן שוב לא יתכן כלל דין זה בקטנה, שהרי מאחר